

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ

ΠΑΓΚΥΠΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ 2023

ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ (1)

Ημερομηνία και ώρα εξέτασης: Παρασκευή, 9 Ιουνίου 2023

Ώρα: 08:00 - 11:00

ΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΟΚΤΩ (8) ΣΕΛΙΔΕΣ

Το εξεταστικό δοκίμιο αποτελείται από **ΔΥΟ (2) ΜΕΡΗ**.

Να απαντήσετε σε **ΟΛΑ** τα ερωτήματα.

ΜΕΡΟΣ Α΄: ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

(ΜΟΝΑΔΕΣ 70)

«Νέες τεχνολογίες, διά βίου παιδεία και δημοκρατία»

§1 Η εκπαίδευση βρίσκεται σήμερα περισσότερο από ποτέ στην καρδιά της υπόσχεσης για τη δημοκρατία. Θα πρέπει να είναι το κλειδί για την ισότητα ευκαιριών, την αναγνώριση της διαφορετικότητας, τη δόμηση κοινοτήτων και την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού. Πολιτιστικές, γλωσσικές και κοινωνικο-οικονομικές διαφορές δεν πρέπει να αποτελούν εμπόδια στην πρόσβαση και την πλήρη συμμετοχή στην εκπαίδευση. Σε αυτό το νέο μαθησιακό περιβάλλον τα σχολεία θα αποκτήσουν μια διευρυμένη σημασία, αλλά και ο ρόλος τους θα αλλάξει δραματικά.
[...]

§2 Οι νέες τεχνολογίες έχουν τη δυνατότητα να αλλάζουν τις μαθησιακές σχέσεις, αλλά όχι πάντα προς το καλύτερο. Η τεχνολογία έχει εισαχθεί ως εργαλείο μάθησης και η μάθηση με βάση τον υπολογιστή και το διαδίκτυο προβλέπεται να γίνει από τις πιο σημαντικές επενδύσεις στην οικονομία της γνώσης. Ωστόσο, αν πρόκειται η τεχνολογία να είναι **βασικό** μέρος της μάθησης, θα πρέπει και η ίδια να εξανθρωπιστεί και να βασιστεί σε μια κριτική θεώρηση της χρησιμότητάς της για τον άνθρωπο, παρά σε μία θεώρηση του «πώς δουλεύει».

§3 Με άλλα λόγια, η τεχνολογία δεν είναι μόνο ένα εργαλείο για μάθηση, είναι από μόνη της ένα νέο μαθησιακό περιβάλλον. Είναι και το μέσο και το μήνυμα. Δεν προσθέτει απλώς κάτι, τα αλλάζει όλα. Διαμορφώνει ένα διαφορετικό κοινωνικό-πολιτισμικό περιβάλλον, που αλλάζει τον τρόπο που δρούμε, σκεφτόμαστε και διαμορφώνουμε τις ταυτότητές μας.

§4 Λόγω της πολυλειτουργικότητάς του, το διαδίκτυο επιδέχεται πολλές χρήσεις: από την απλή συλλογή πληροφοριών μέχρι **σύνθετες** λειτουργίες ταξινόμησης, αξιολόγησης των πληροφοριών και αξιοποίησής τους στους σχεδιασμούς στον χώρο της εργασίας και στην καθημερινή ζωή. Οι ικανότητες αυτές διανέμονται στην κοινωνία με τον πιο άνισο τρόπο, δημιουργώντας τον κίνδυνο μιας κοινωνικής διαίρεσης, τη λεγόμενη «ψηφιακή διαίρεση» ή «ψηφιακό χάσμα». Το «ψηφιακό χάσμα» δεν είναι ένα τεχνικό θέμα διάθεσης μιας διεύθυνσης στο διαδίκτυο ή ενός κωδικού στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο. Ο κίνδυνος του κοινωνικού αποκλεισμού βρίσκεται στην έλλειψη των ικανοτήτων πρόσβασης, χρήσης, παραγωγής γνώσης και δράσης στα πολυπληροφοριακά περιβάλλοντα.

§5 Επιπλέον, το τοπίο της επικοινωνίας χαρακτηρίζεται, λόγω των νέων τεχνολογιών, από τα λεγόμενα «πολυτροπικά μηνύματα». Τα «πολυτροπικά μηνύματα» παράγονται με τον συνδυασμό διαφορετικών τρόπων και μέσων επικοινωνίας, όπως γλώσσα, εικόνα, διαγράμματα, ήχο κ.ά. και χρειάζονται διευρυμένες ικανότητες για να αποκωδικοποιηθούν. Αλλά για αυτή τη νέα μάθηση είναι απαραίτητο να σχεδιαστούν νέες παιδαγωγικές και προγράμματα. Αυτό επίσης απαιτεί την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών στην κατανόηση και τη χρήση των νέων τεχνολογιών με τρόπους που πραγματικά **θα ενδυναμώνουν** τη μάθηση.

§6 Η ανάπτυξη των παραπάνω σε μια διά βίου προοπτική είναι θέμα που αφορά στην υπεράσπιση της συμμετοχής των πολιτών στις αποφάσεις, η οποία γίνεται όλο και περισσότερο θέμα συμμετοχής τους στις δικτυακές μορφές οργάνωσης των σύγχρονων κοινωνιών. Μιλώντας για τις αλλαγές στην εποχή μας, τη διά βίου μάθηση, τις νέες μορφές γραμματισμού, την κοινωνική κινητικότητα, μιλάμε στην πραγματικότητα για τις κοινωνικές σχέσεις εξουσίας και ισχύος. Περισσότερο παρά ποτέ, σήμερα έρχονται στην επιφάνεια ερωτήματα όπως: Ποιος **επωφελείται**; Πώς θα υπερνικηθούν οι κοινωνικοί αποκλεισμοί; Πώς θα εξασφαλιστεί ένα κοινωνικό κράτος συνοχής και αλληλεγγύης;

§7 Πιστεύω ότι συστατικό στοιχείο αυτού του κοινωνικού κράτους είναι σήμερα η εξασφάλιση σε όλους τους πολίτες, ανεξάρτητα από την οικονομική, κοινωνική ή πολιτισμική τους θέση, της δυνατότητας πολλαπλών και εναλλακτικών μορφών μάθησης, οι οποίες ενθαρρύνουν την κοινωνική κινητικότητα, ώστε να αποσοβείται ο κίνδυνος του κοινωνικού αποκλεισμού.

§8 Η διά βίου μάθηση αποτελεί ένα κοινωνικό δικαίωμα, το δικαίωμα του κάθε πολίτη να συμμετέχει ενεργά στις εξελίξεις της εποχής μας, να γίνεται διαμορφωτής του κοινωνικού μέλλοντος. Ενεργοί πολίτες της μάθησης και της δράσης σημαίνει ανάπτυξη των ικανοτήτων τους να μαθαίνουν, να δημιουργούν, να ζουν μαζί. Η απόκτηση από όλους της ικανότητας μάθησης ισοδυναμεί με την απόκτηση της ικανότητας κοινωνικής συμμετοχής όλων στις αλλαγές της εποχής μας.

(απόσπασμα- διασκευή)

Χρίστος Δούκας, «Παγκοσμιοποίηση, Τεχνολογία και Δημοκρατική Πολιτεία: Ο ρόλος της Διά βίου μάθησης», *Παγκοσμιοποίηση, τεχνολογία και παιδεία στη νέα Κοσμοπολη*, επιμ. Μαρία Νικολακάκη, Αθήνα: Ατραπός, 2004, σ. 313-317

A.I. ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΜΟΡΦΗΣ

(ΜΟΝΑΔΕΣ 30)

A.I.1. Να αποδώσετε περιληπτικά το νόημα του δοκιμίου (120-140 λέξεις). Το κείμενό σας πρόκειται να δημοσιευτεί στη μαθητική εφημερίδα του σχολείου σας.

(μονάδες 8)

A.I.2. Να γράψετε **έναν (1)** τρόπο πειθούς και **ένα (1)** αντίστοιχο μέσο πειθούς που χρησιμοποιεί ο δοκιμογράφος στην πρώτη (1η) παράγραφο («Η εκπαίδευση ... δραματικά»). Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με στοιχεία από το κείμενο.

(μονάδες 4)

A.I.3. «Οι νέες τεχνολογίες έχουν τη δυνατότητα να αλλάζουν τις μαθησιακές σχέσεις, αλλά όχι πάντα προς το καλύτερο.»

Να εξηγήσετε την πιο πάνω θέση του δοκιμογράφου και να δώσετε **δύο (2)** δικά σας παραδείγματα που αφορούν στους κινδύνους από τη χρήση των νέων τεχνολογιών στη μαθησιακή διαδικασία. (60-80 λέξεις)

(μονάδες 4)

A.I.4. Η πέμπτη (5η) παράγραφος («Επιπλέον, ... τη μάθηση.») αναπτύσσεται με συνδυασμό μεθόδων. Να επισημάνετε **έναν (1)** τρόπο ανάπτυξης της συγκεκριμένης παραγράφου, να τον εξηγήσετε και να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με στοιχεία από το κείμενο.

(μονάδες 3)

A.I.5. «**ώστε να αποσοβείται ο κίνδυνος του κοινωνικού αποκλεισμού**»: Να αναγνωρίσετε το είδος της σύνταξης (ενεργητική ή παθητική) που χρησιμοποιεί ο δοκιμογράφος στην καταληκτική πρόταση της έβδομης (7ης) παραγράφου και να εξηγήσετε με **δύο (2)** στοιχεία γιατί επιλέγει τη συγκεκριμένη σύνταξη.

(μονάδες 3)

A.I.6. Να αντικαταστήσετε την κάθε μία από τις πιο κάτω υπογραμμισμένες λέξεις με **μία (1) συνώνυμή** της, χωρίς να αλλάξετε τον γραμματικό της τύπο και τη σημασία της μέσα στη φράση:

α. [...] αν πρόκειται η τεχνολογία να είναι βασικό μέρος της μάθησης [...]

β. [...] σύνθετες λειτουργίες ταξινόμησης [...]

(μονάδες 2)

A.I.7. Να αντικαταστήσετε τα πιο κάτω υπογραμμισμένα ρήματα με **ένα (1) αντώνυμό** τους, ώστε να δίνεται η αντίθετη σημασία από αυτή που έχουν στη συγκεκριμένη πρόταση:

α. [...] με τρόπους που πραγματικά θα ενδυναμώνουν τη μάθηση.

β. [...] σήμερα έρχονται στην επιφάνεια ερωτήματα όπως: Ποιος επωφελείται;
(μονάδες 2)

A.I.8. α) Να αναλύσετε τις πιο κάτω λέξεις στα συνθετικά τους μέρη και

β) Να σχηματίσετε **μία (1)** νέα λέξη, απλή ή σύνθετη, από το β' συνθετικό της κάθε μίας:

- οικονομία
- έλλειψη

(μονάδες 4)

A.II. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟΥ ΛΟΓΟΥ (ΜΟΝΑΔΕΣ 40)

«Η διά βίου μάθηση αποτελεί ένα κοινωνικό δικαίωμα, το δικαίωμα του κάθε πολίτη να συμμετέχει ενεργά στις εξελίξεις της εποχής μας, να γίνεται διαμορφωτής του κοινωνικού μέλλοντος. [...]. Η απόκτηση από όλους της ικανότητας μάθησης ισοδυναμεί με την απόκτηση της ικανότητας κοινωνικής συμμετοχής όλων στις αλλαγές της εποχής μας.»

Σε άρθρο σας που θα δημοσιευθεί σε τοπική εφημερίδα να αναπτύξετε **τρεις (3)** λόγους που επιβάλλουν την ενίσχυση της διά βίου παιδείας στη σύγχρονη κοινωνία και, ακολούθως, να παρουσιάσετε **τρεις (3)** τρόπους με τους οποίους οι νέες τεχνολογίες μπορούν να συμβάλουν στην κατάκτηση της γνώσης καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του ατόμου.

(Έκταση: 450 - 500 λέξεις)

Σημείωση: ΝΑ ΜΗΝ ΑΝΑΓΡΑΦΕΙ ΤΙΤΛΟΣ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ

Δεν επιτρέπεται να αναφέρετε το ονοματεπώνυμό σας ή οποιοδήποτε άλλο στοιχείο το οποίο μπορεί να αποκαλύψει την ταυτότητά σας.

ΜΕΡΟΣ Β΄: ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ (ΜΟΝΑΔΕΣ 30)

Να μελετήσετε τα παρακάτω κείμενα και να απαντήσετε σε όλες τις ερωτήσεις που ακολουθούν.

B1.

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ο. Ελύτης, *Άξιον Εστί: «Άσμα δ΄»*

ΕΝΑ το χελιδόνι	*	κι η Άνοιξη ακριβή
Για να γυρίσει ο ήλιος	*	θέλει δουλειά πολλή
Θέλει νεκροί χιλιάδες	*	να 'ναι στους Τροχούς
Θέλει κι οι ζωντανοί	*	να δίνουν το αίμα τους.
Θέ μου Πρωτομάστορα	*	μ' έχτισες μέσα στα βουνά
Θέ μου Πρωτομάστορα	*	μ' έκλεισες μες στη θάλασσα!
Πάρθηκεν από Μάγους	*	το σώμα του Μαγιού
Το 'χουνε θάψει σ' ένα	*	μνήμα του πέλαγου
Σ' ένα βαθύ πηγάδι	*	το 'χουνε κλειστό
Μύρισε το σκοτάδι	*	δι κι όλη η Άβυσσο.
Θέ μου Πρωτομάστορα	*	μέσα στις πασχαλιές και Συ
Θέ μου Πρωτομάστορα	*	μύρισες την Ανάσταση!
Σάλεψε σαν το σπέρμα	*	σε μήτρα σκοτεινή
Το φοβερό της μνήμης	*	έντομο μες τη γη
Κι όπως δαγκώνει αράχνη	*	δάγκωσε το φως
Έλαμψαν οι γιαλοί	*	κι όλο το πέλαγος.
Θέ μου Πρωτομάστορα	*	μ' έζωσες τις ακρογιαλιές
Θέ μου Πρωτομάστορα	*	στα βουνά με θεμέλιωσες!

Ερώτηση B1

α) Να σχολιάσετε τη λειτουργία του ήλιου στο «Άσμα δ΄» και να παρουσιάσετε αναλυτικά **τρεις (3)** προϋποθέσεις για τον ερχομό του. Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με αναφορές σε συγκεκριμένους στίχους.

(μονάδες 8)

β) Να προσδιορίσετε στο πρώτο επωδικό δίστιχο («Θέ μου Πρωτομάστορα...μ' έκλεισες μες τη θάλασσα») **δύο (2)** εκφραστικά μέσα με τα οποία δηλώνεται η παγίδευση του ποιητικού υποκειμένου στη γεωγραφική μοίρα της χώρας του. Να τεκμηριώσετε με συγκεκριμένες λέξεις-φράσεις.

(μονάδες 4)

B2.

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

M. Αναγνωστάκης, «Θεσσαλονίκη, Μέρες του 1969 μ. Χ.»

Στην οδό Αιγύπτου –πρώτη πάροδος δεξιά
Τώρα υψώνεται το μέγαρο της Τράπεζας Συναλλαγών
Τουριστικά γραφεία και πρακτορεία μεταναστεύσεως.
Και τα παιδάκια δεν μπορούνε πια να παίζουνε από
τα τόσα τροχοφόρα που περνούνε.
Άλλωστε τα παιδιά μεγάλωσαν, ο καιρός εκείνος πέρασε που ξέρατε
Τώρα πια δε γελούν, δεν ψιθυρίζουν μυστικά, δεν εμπιστεύονται,
Όσα επιζήσαν, εννοείται, γιατί ήρθανε βαριές αρρώστιες από τότε
Πλημμύρες, καταποντισμοί, σεισμοί, θωρακισμένοι στρατιώτες.
Θυμούνται τα λόγια του πατέρα: εσύ θα γνωρίσεις καλύτερες μέρες
Δεν έχει σημασία τελικά αν δεν τις γνώρισαν, λένε το μάθημα
οι ίδιοι στα παιδιά τους
Ελπίζοντας πάντοτε πως κάποτε θα σταματήσει η αλυσίδα
Ίσως στα παιδιά των παιδιών τους ή στα παιδιά των παιδιών
των παιδιών τους.
Προς το παρόν, στον παλιό δρόμο που λέγαμε, υψώνεται
η Τράπεζα Συναλλαγών
–εγώ συναλλάσσομαι, εσύ συναλλάσσεσαι, αυτός συναλλάσσεται–
Τουριστικά γραφεία και πρακτορεία μεταναστεύσεως
–εμείς μεταναστεύουμε, εσείς μεταναστεύετε, αυτοί μεταναστεύουν–
Όπου και να ταξιδέψω η Ελλάδα με πληγώνει, έλεγε κι ο Ποιητής
Η Ελλάδα με τα ωραία νησιά, τα ωραία γραφεία,
τις ωραίες εκκλησιές

Η Ελλάς των Ελλήνων.

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Γ. Ρίτσος, «Μετά την ήττα»

Το πιο κάτω ποίημα αναφέρεται σε πρώτο επίπεδο στο τέλος του Πελοποννησιακού πολέμου (431-404 π.Χ.) και στην ήττα των δημοκρατικών Αθηναίων από τους ολιγαρχικούς Σπαρτιάτες. Μετά την ήττα, στην Αθήνα καταλύεται η Δημοκρατία και εγκαθιδρύεται το αυταρχικό καθεστώς των Τριάντα Τυράννων.

Ύστερ' απ' την πανωλεθρία των Αθηναίων στους Αιγός Ποταμούς, και λίγο αργότερα μετά την τελική μας ήττα, – πάνε πια οι ελεύθερες κουβέντες μας, πάει κι η Περίκλεια αίγλη, η άνθηση των Τεχνών, τα Γυμναστήρια και τα Συμπόσια των σοφών μας. Τώρα βαριά σιωπή στην Αγορά και κατήφεια, κι η ασυδοσία των Τριάντα Τυράννων.

Τα πάντα (και τα πιο δικά μας) γίνονται ερήμην μας, χωρίς καθόλου τη δυνατότητα μιας κάποιας προσφυγής, μιας υπεράσπισης ή απολογίας, μιας έστω τυπικής διαμαρτυρίας. Στη φωτιά τα χαρτιά και τα βιβλία μας· κι η τιμή της πατρίδας στα σκουπίδια. Κι αν γινόταν ποτέ να μας επέτρεπαν να φέρουμε για μάρτυρα κάποιον παλιό μας φίλο, αυτός δε θα δεχόταν από φόβο μήπως και πάθει τα δικά μας – με το δίκιο του ο άνθρωπος. Γι' αυτό καλά είναι εδώ, – μπορεί και ν' αποχτήσουμε μια νέα επαφή με τη φύση κοιτώντας πίσω από το σύρμα ένα κομμάτι θάλασσα, τις πέτρες, τα χορτάρια, ή κάποιο σύννεφο στο λιόγερμα, βαθύ, βιολετί, συγκινημένο. Κι ίσως μια μέρα να βρεθεί ένας νέος Κίμωνας, μυστικά οδηγημένος από τον ίδιο αϊτό, να σκάψει και να βρει τη σιδερένια αιχμή απ' το δόρυ μας, σκουριασμένη, λιωμένη κι αυτήν, και να την κουβαλήσει επίσημα σε πένθιμη ή δοξαστική πομπή, με μουσική και στεφάνια στην Αθήνα.

Λέρος, 21 Μαρτίου 1968

Γιάννης Ρίτσος, *Πέτρες. Επαναλήψεις. Κιγκλίδωμα*, Αθήνα, Κέδρος 1972. Και στον συγκεντρωτικό τόμο: Γιάννης Ρίτσος, *Ποιήματα Ι' (1963-1972)*, 2η έκδ., Αθήνα, Κέδρος 1998

Ερώτηση Β2

α) Και τα δύο κείμενα εστιάζουν στην κατάλυση της δημοκρατίας και στην εγκαθίδρυση τυραννικών καθεστώτων. Να παρουσιάσετε **τρία (3)** κοινά χαρακτηριστικά γνωρίσματα της πολιτικής κατάστασης, όπως αυτή αποδίδεται στα δύο ποιήματα, και να τεκμηριώσετε με αναφορές σε συγκεκριμένους στίχους.

(μονάδες 6)

β) Να επισημάνετε και να σχολιάσετε **ένα (1)** σημείο από το κάθε ποίημα στο οποίο διαφαίνεται συγκρατημένη αισιοδοξία για το μέλλον, παρά τη ζοφερή πραγματικότητα.

(μονάδες 4)

B3.

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΒΙΒΛΙΟ

I. Μ. Παναγιωτόπουλος, *Αστροφεγγιά*

Κεφ. 4 (Απόσπασμα)

Ο Άγγελος τον συμπαθούσε πολύ αυτόν τον Πασπάτη για την καλή του καρδιά και τη φτώχεια του. Ήταν φερμένος από την επαρχία και τούτος, καθώς ο Πετρόπουλος, μα του έλειπε ο πλούσιος θείος και βρισκόταν αναγκασμένος να κάνει ό,τι του τύχαινε, για να συμπληρώνει το ελάχιστο μηνιάτικο επίδομα που μπορούσε να του στείλει στη χάση και στη φέξη το σπίτι του. [...]

Κεφ. 6

(Απόσπασμα α')

Έτσι, ο Άγγελος καταστάλαζε τα βραδινά στου Πασπάτη. Εκεί δα μέσα ανάσαινε λύτερα· μιλούσαν για ένα σωρό πράματα, μοιράζονταν αδερφικά τις χαρές και τις λύπες τους. Μοιράστηκαν και τη βαθύτερη θλίψη του Άγγελου τη μέρα που ήρθε η Δάφνη στο γραφείο και άνοιξαν μαζί με τον Νίκο την πόρτα του «τμήματος», σα να 'θελαν να τον περιεργαστούν στην καινούργια του κατάσταση. [...]

Ο Πασπάτης τον ένωσε τον πόνο του, μα πήρε και το συνηθισμένο του ύφος το διδαχτικό και του σύντριψε τις στερνές ελπίδες, που μόλις αναδεύονταν κατάβαθά του. [...]

(Απόσπασμα β')

Ο Πασπάτης δε μίλησε άλλο. Έπεσε στο κρεβάτι απαυδημένος. Ο Άγγελος έφερε την καρέκλα σιμά του, του έπιασε το χέρι και το κρατούσε κι ήθελε να το φιλήσει αυτό το χέρι, να το φιλήσει. Ύστερα, ο Πασπάτης αποκοιμήθηκε. Ένα χαμόγελο άνθισε στη μορφή του. Μπορεί να βρισκόταν κιόλας στο χωριό, εκεί πέρα, ανάμεσα στους δικούς του και να τους έκανε τον καμπόσο: η Αθήνα, η Αθήνα! Τι μεγάλη πολιτεία, τι δρόμοι, τι αμάξια και οι κυρίες που ευωδιάζουν βιολέτα και γιασεμί! Ο Άγγελος χαμήλωσε το φως, έκλεισε πίσω του την πόρτα και βρέθηκε στο δρόμο, μέσα στη νύχτα, μ' ένα σωρό αστέρια στην καρδιά του...

Τι καλό που του είχε κάμει αυτός ο Πασπάτης! Καθώς περπατούσε, ένιωθε κάποιαν αλαφράδα στο κορμί του, σα να γύριζε από γιορτή.

Ερώτηση Β3

Να αναδείξετε, μέσα από όλα τα πιο πάνω αποσπάσματα, την επίδραση που ασκεί ο Πασπάτης στον ψυχισμό του Άγγελου και να αναφέρετε **δύο (2)** παράγοντες που συντείνουν σε αυτή την επίδραση.

(μονάδες 8)

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟΥ ΔΟΚΙΜΙΟΥ